

STICHTING NIDOS

OPVANG GEZINNEN

VOOR ALLEENSTAANDE
MINDERJARIGE ASIELZOEKERS

Inleiding

1	Nidos en voogdij	3
1a	Nidos	3
1b	Voogdij	3
2	De alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's)	4
2a	De opvang van amv's in Nederland	5
2b	De asielpcedure	5
3	Opvang en Wonen in Gezinsverband	6
3a	Achtergrond	6
3b	Stand van zaken	6
3c	De voorwaarden voor opvangouders	6
4	Vormen van opvang	8
4a	Eerste opvanggezinnen	8
4b	Kortdurende opvang	8
4c	Langdurende opvanggezinnen	8
4d	Kamers met aandacht	8
4e	Gastgezinnen	8
5	De rol van de jeugdbeschermer	9
6	Financiën	9
7	De procedure voor opvangouders	11
7a	Informatief gesprek	11
7b	De screening	11
7c	Verklaring van geen bezwaar	11
8	Matching en plaatsing	12
8a	Matching	12
8b	Plaatsing	12
9	De begeleiding	13
10	Contact met de OWG-werker	14

Tot slot: **De onzekere toekomst van de kinderen** 15

In deze folder proberen we u een zo compleet mogelijk beeld te geven over de vele facetten van Opvang en Wonen in Gezinsverband (OWG) bij Nidos. Als u na lezing van deze brochure nog vragen heeft of behoefte tot meer uitleg, dan nodigen wij u van harte uit om contact op te nemen.

NIDOS
jeugdbescherming voor vluchtelingen

1 Nidos en voogdij

1a. Nidos

Nidos is een landelijke (gezins)voogdijinstelling voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's). Jeugdbeschermers van Nidos voeren de voogdijtaken uit.

Het hoofdkantoor van Nidos is gevestigd in Utrecht. De jeugdbeschermers werken vanuit regiokantoren verspreid door heel Nederland.

Elk regiokantoor heeft een regiomanager en ongeveer 15 jeugdbeschermers.

Een jeugdbeschermer begeleidt gemiddeld 21 tot 24 kinderen.

Nidos voert niet zelf de dagelijkse zorg uit over de kinderen. Zij wonen onder andere in opvanggezinnen (OWG), kindervoorgroepen (KWG's), huizen waar zij begeleid worden naar zelfstandigheid (KWE's) en kleine woonvoorzieningen (KVV's) van het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers).

De afdeling Opvang en Wonen in Gezinsverband (OWG) van Nidos is verantwoordelijk voor de werving, screening en matching van opvanggezinnen voor de kinderen.

1b. Voogdij

Jaarlijks komen veel kinderen zonder ouders naar Nederland en vragen asiel aan. Zij moeten hun geboorteland verlaten vanwege ongewenste omstandigheden. In opdracht van de Nederlandse overheid treedt Nidos op als voogd voor deze kinderen en zet zich voor hen in.

Nidos is wettelijk vertegenwoordiger van de kinderen en beschermt als zodanig hun rechten. Nidos begeleidt de kinderen totdat zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt of tot het moment dat zij terugkeren naar het land van herkomst.

Nidos helpt de kinderen met allerlei zaken die normaal gesproken door de ouders of familie worden geregeld. Nederlandse les, scholing en sociale contacten zijn heel belangrijk. Maar het belangrijkste is natuurlijk een veilige en vertrouwde plek om te wonen.

Daarnaast behartigt Nidos als voogd de belangen van de kinderen en stuurt bij en grijpt in als de situatie dat vereist. De begeleiding heeft tot doel dat een kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen en bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd in staat is om zich zelfstandig te redden.

Nidos houdt ook toezicht op een juiste uitvoering van de asielpcedure.

Nidos heeft de voogdij over alle amv's in Nederland. Hun leeftijd varieert van 0 tot 18 jaar, maar de grootste groep is 14 jaar of ouder. Ze komen uit veel verschillende landen. Deze kinderen zijn gevlucht uit hun eigen land omdat ze zich bedreigd voelden vanwege oorlog, chaos, onrust of andere slechte leefomstandigheden. Sommigen werden door hun ouders of familie naar een veilig land gestuurd. Anderen kwamen zelf per boot, vliegtuig of met een vrachtauto. Een klein deel van deze kinderen reisde met broertjes, zusjes of andere familie mee, maar het merendeel reisde met een reisbegeleider of kwam alleen.

2 De amv's

2a. De opvang van amv's in Nederland

Bij aankomst in Nederland melden de kinderen zich in een aanmeldcentrum. Hier worden ze geregistreerd en wordt de asielprocedure opgestart. Van hieruit gaan ze zo snel mogelijk door naar een (tijdelijke) opvangplek. Voor kinderen tot 15 jaar is dit een opvanggezin. Voor wat oudere kinderen is dit een POA en daarna naar een KWG, KWE of KWV.

Kinderen die samen met volwassen familieleden naar Nederland zijn gekomen, gaan met deze familieleden naar een asielzoekerscentrum. Bij kinderen die familie in Nederland hebben wonen, wordt er gestreefd naar spoedige hereniging. Is hereniging met familie geen optie, dan wordt er naar een andere geschikte plek gezocht.

Tijdens het verblijf op de eerste opvangplek wordt de asielprocedure verder opgestart en wordt een medisch onderzoek verricht. Ook wordt de voogdij aangevraagd en worden zaken als school, medische voorzieningen en verzekeringen geregeld. Daarnaast wordt er bekeken wat de beste vervolgwoonplek voor dit kind zal zijn. De voorkeur gaat hierbij altijd uit naar plaatsing bij familie, maar als dit niet kan, dan heeft plaatsing in een gezin met dezelfde of een verwante cultuur de voorkeur.

2b. De asielprocedure

De kinderen vragen bij binnenkomst in Nederland asiel aan. Een advocaat helpt hen hierbij. Aan de hand van de gehoren en eventuele aanvullende informatie onderzoekt de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) vervolgens of een kind recht heeft op een verblijfsvergunning.

Het kan lange tijd onzeker zijn of een kind mag blijven of niet. Ook komt het voor dat een toegekende verblijfstitel weer ingetrokken wordt. Dit is bijvoorbeeld het geval als een verblijfstitel is verkregen vanwege een onveilige situatie in het land van herkomst. Als de situatie verandert, bijvoorbeeld omdat een land weer veilig is, dan kan een verblijfstitel ingetrokken worden.

Op de achtergrond speelt de onzekerheid rond de asielprocedure vaak een belangrijke rol in het leven van het kind. Zo kan de afwijzing van een verblijfstitel voor onrust zorgen. Ook het op vakantie gaan naar landen buiten Nederland behoort niet vanzelfsprekend tot de mogelijkheden.

3 Opvang en Wonen in Gezinsverband

3a. Achtergrond

Voordat Nidos zelf opvanggezinnen ging werven, maakte zij gebruik van pleeggezinnen van de jeugdzorg. Deze gezinnen bleken echter niet altijd geschikt voor de opvang van amv's. De kinderen bleken andere zorg nodig te hebben dan de kinderen in de jeugdzorg. Het is een bijzondere groep kinderen. Aan de ene kant hebben ze veel meegemaakt, maar aan de andere kant hebben ze vaak een 'normaal' gezinsleven gekend, waardoor ze een goede ontwikkelingsbasis hebben. Deze goede basis werd echter verstoord door oorlog of een andere bedreigende situatie. Wij zien amv's in principe als 'normale' kinderen die in 'niet-normale' omstandigheden terecht zijn gekomen. Dit vraagt een specifieke manier van opvang, die gericht is op leren omgaan met:

- het gemis en verlies van familie;
- vervelende, soms traumatische, ervaringen;
- het gemis van het eigen land;
- de onzekere toekomst in Nederland;
- de nieuwe cultuur met nieuwe gewoonten, regels en een andere taal.

Opvoedingsproblemen spelen doorgaans een minder grote rol.

3b. Stand van zaken

Veel kinderen waarover Nidos de voogdij heeft, wonen in een gezin. Nidos heeft opvanggezinnen door het hele land. Het merendeel van de gezinnen heeft een migranten achtergrond.

3c. De voorwaarden om opvangouder(s) te worden

Nidos zoekt gezinnen/alleenstaanden die bereid zijn om voor korte of langere tijd een kind in huis op te nemen. Gezinnen met een andere cultuur dan de Nederlandse hebben de voorkeur.

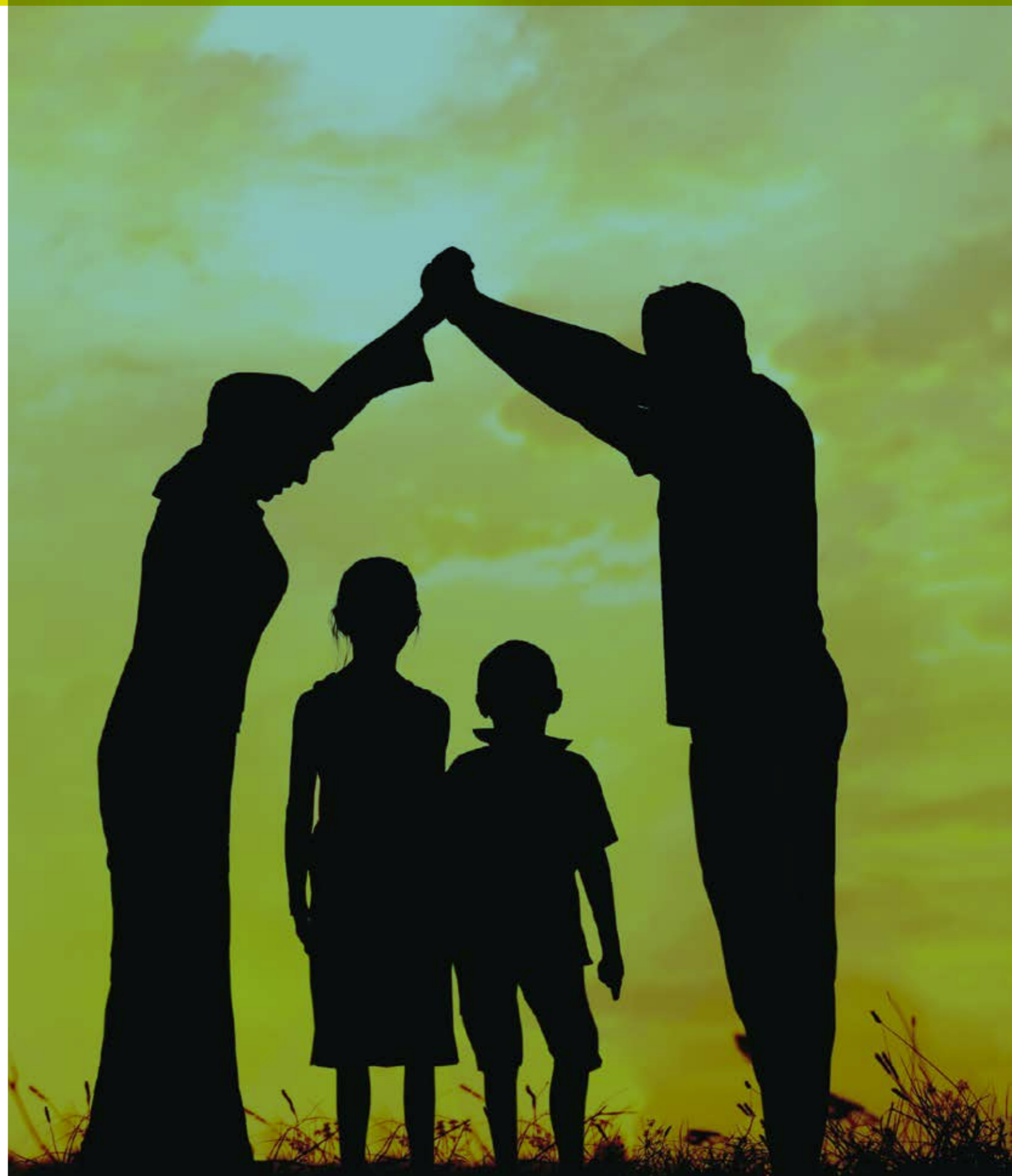
Ze moeten het kind minimaal het volgende kunnen bieden:

- veiligheid en geborgenheid;
- adequate verzorging en opvoeding;
- contact met eigen familie en/of eigen cultuur;
- stimulering in de persoonlijke ontwikkeling.

Daarnaast:

- moeten ze om kunnen gaan met een onzeker verblijfsperspectief: integratie of terugkeer;
- moeten alle gezinsleden achter de plaatsing staan;
- moet de leefsituatie stabiel zijn;
- is samenwerking met Nidos een vereiste;
- mag een opvangouder geen zeden- of geweldsdelict hebben begaan;
- moeten opvangouders lichamelijk en geestelijk gezond genoeg zijn om een kind op te kunnen vangen.

Er worden geen eisen gesteld aan de grootte van het huis, de hoogte van het inkomen of de samenstelling van het gezin. Wel moet Nidos zeker weten dat het gezin veilig en geschikt is voor de kinderen.

4 Vormen van opvang

4a. Eerste opvanggezinnen

Kinderen tot 15 jaar worden na hun aankomst in Nederland in principe meteen in een eerste opvanggezin geplaatst. Van hieruit wordt de asielprocedure opgestart, een medisch onderzoek gedaan en de voogdij aangevraagd. Ook wordt van hieruit bekeken waar een kind definitief zal gaan wonen. Dit kan een langdurende opvanggezin zijn. Een gezin dat zich voor de eerste opvang aanmeldt moet zich realiseren dat:

- het kind nog geen Nederlands spreekt;
- er niets bekend is over het karakter en gedrag van het kind;
- het medisch onderzoek nog niet heeft plaats gevonden;
- er veel met het kind ondernomen/opgestart moet worden

4b. Kortdurende opvang

Kortdurende opvang wordt geboden voor alle voorkomende crisisgevallen, bijvoorbeeld als gevolg van praktische woonproblemen of sociale problemen. De duur van deze opvang is in principe 6 weken.

4c. Langdurende opvanggezinnen

Deze gezinnen zijn bereid om een kind op te vangen totdat:

- het terug moet/wil keren naar het land van herkomst;
- het herenigd wordt met de familie;
- het volwassen genoeg is om zelfstandig te gaan wonen (maximaal tot 21 jaar).

4d. Kamers met aandacht

Voor amv's die al behoorlijk zelfstandig zijn, zoeken we mensen die een kamer willen verhuren en daarnaast zonedig wat zorg en aandacht willen geven, variërend van het bieden van een luisterend oor tot het helpen bij het koken of het invullen van formulieren. Bij 'kamers met aandacht' beheren de kinderen doorgaans zelf hun geld en betalen hiervan 'kostgeld' aan de opvangouders. Dit kan invloed hebben op de huurtoeslag of de uitkering.

4e. Gastgezinnen

Voor kinderen die al een opvangplek hebben kan het wenselijk zijn om af en toe in een andere omgeving te verblijven waar wat extra aandacht voor ze is en waar ze andere contacten op kunnen doen. Een gastgezin kan dit bieden. Vaak gaat het om opvang in het weekend of in de vakanties. Voor een gastgezin bestaat er geen financiële vergoeding.

Nidos zoekt eerste

opvanggezinnen,

opvanggezinnen voor

kortdurende opvang en

langdurende opvang.

Daarnaast zoekt Nidos naar

'kamers met aandacht'. Ook

gastgezinnen zijn welkom.

5 De rol van de jeugdbeschermer

De rol van de jeugdbeschermer tot 18 jaar

Een jongere blijft tot zijn 18^e jaar onder voogdij van Nidos staan. Een jeugdbeschermer zal daarom het gezin en de jongere regelmatig bezoeken om te kijken of alles rond de jongere naar wens verloopt. Als dit niet het geval is, dan zal er door de jeugdbeschermer, in overleg met de betrokkenen, bekeken worden wat er

gedaan kan worden. De jeugdbeschermer zelf is geen hulpverlener. De jeugdbeschermer heeft een signalerende, verwijzende en coördinerende taak en is verantwoordelijk voor de jongere.

6 Financiën

Voor de kosten van de verzorging van het kind ontvangen opvangouders een maandelijkse pleegvergoeding. De hoogte van de vergoeding hangt af van de leeftijd van het kind. Daarnaast worden sommige kosten vergoed, zoals die voor school. Dit is vastgelegd in een financiële wegwijzer, die aan u zal worden uitgereikt.

De pleegvergoeding is een onkostenvergoeding die niet wordt aangemerkt als inkomen. Het opvangen van een kind heeft dus geen gevolgen voor de hoogte van uw uitkering, huurtoeslag, of zorgtoeslag.

Alle afspraken over de begeleiding, samenwerking en besteding van de pleeggelden worden vastgelegd in een contract.

Bij 'kamers met aandacht' beheren de kinderen doorgaans zelf hun geld en betalen hiervan 'kostgeld' huur aan de opvangouders. Dit kan wel invloed hebben op de hoogte van de uitkering en/of huurtoeslag.

Voor het gastouderschap bestaat geen financiële vergoeding.

U kunt voor de kinderen voor wie u opvang biedt, geen aanspraak maken op kinderbijslag.

7 De procedure voor opvangouders

7a. Informatief gesprek

Als u belangstelling heeft om opvanggezin te worden, dan kunt u zich telefonisch of per e-mail bij Opvang en Wonen in Gezinsverband (OWG) aanmelden.

De OWG-werker zal een afspraak met u maken. U krijgt uitleg over Nidos, de kinderen en het opvangouderschap. Ook kunt u natuurlijk al uw vragen stellen.

Bij een positief gevoel van beide kanten, wordt er een vervolgspraak gemaakt voor een screening.

7b. De screening

In één of meer gesprekken zal een OWG-werker uitgebreid met u praten over zaken als de opvoeding, uw woonsituatie, uw achtergrond, uw motivatie en uw houding ten opzichte van andere culturen. Maar ook thema's als terugkeer naar het eigen land, medische ingrepen en tal van andere onderwerpen kunnen aan de orde komen. Ook wordt er met u gesproken over uw eventuele voorkeur voor een bepaalde vorm van opvang. Dit alles wordt vastgelegd in een verslag. Als het goed is dit een goede weergave van uw gezinssituatie en uw ideeën

7c. Verklaring geen bezwaar

Daarnaast is de afgifte van de 'Verklaring van geen bezwaar' door de Raad voor de Kinderbescherming een voorwaarde om voor het opvangouderschap in aanmerking te komen. Hiertoe wordt door de Raad voor de Kinderbescherming onder meer informatie opgevraagd uit het Justitieel Documentatie Register. U geeft hiervoor toestemming met een machtigingsformulier.

Zodra de screening positief is afgerond en de 'Verklaring van geen bezwaar' door de Raad voor de Kinderbescherming is afgegeven, wordt u officieel in de gezinnenpool opgenomen.

8 Matching en plaatsing

8a. Matching

De jeugdbeschermer meldt een kind met een aanmeldingsformulier aan voor de plaatsing in een gezin. De OWG-werker onderzoekt dan welk gezin het beste bij het betreffende kind past. Hierbij wordt er onder andere gelet op een goede match in achtergrond, levenshouding en religie, maar vooral op de te verwachten 'klik'. Waar het ene kind zich goed thuis voelt, kan een ander kind zich niet prettig voelen. Daarnaast wordt er ook rekening gehouden met praktische zaken zoals de afstand tot eventueel aanwezige familie in Nederland, de ligging van de woning en de samenstelling van het gezin. Een goede en zorgvuldige matching is heel belangrijk.

8b. Plaatsing

Als de OWG-werker een geschikt gezin gevonden heeft, dan overlegt de OWG-werker dit met de jeugdbeschermer. De jeugdbeschermer beslist of wordt overgegaan tot een kennismaking met het betreffende gezin. Als dit het geval is, dan zal de OWG-werker contact met het gezin opnemen om te vragen of dit gezin de eventuele plaatsing van het kind ook ziet zitten. Als alle partijen positief zijn, dan zal de jeugdbeschermer in overleg met het gezin een kennismaking tussen het kind en het gezin plannen. Desgewenst kan het kennismakingstraject uitgebreid worden.

Wanneer dit traject voor alle partijen naar tevredenheid is verlopen, zal de jeugdbeschermer alles regelen voor de daadwerkelijke plaatsing.

9 De begeleiding

Gedurende de plaatsing in een gezin blijft Nidos verantwoordelijk voor het kind. Dit betekent dat de jeugdbeschermer zorg draagt voor alle overstijgende en toekomstgerichte zaken zoals de asielprocedure, de aanmelding bij een ziektekostenverzekering en de schoolkeuze. Het gezin heeft de zorg voor de dagelijkse gang van zaken. Uiteraard worden zaken doorgaans in overleg met elkaar gedaan. Een jeugdbeschermer bezoekt een gezin in principe maandelijks om te kijken

hoe de plaatsing verloopt. Als er knelpunten zijn, dan zal de jeugdbeschermer in overleg met het gezin zoeken naar oplossingen. De jeugdbeschermer is er niet alleen om toe te zien op de zorg voor het kind, maar heeft ook een ondersteunende taak voor opvangouders.

De afspraken tussen de opvangouders en Nidos worden vastgelegd in een (OWG-) contract.

10 Contact met de OWG-werker

Het werk van een OWG-werker houdt in principe op na de plaatsing van een kind. Het is de jeugdbeschermer die daarna alles regelt en het contact met het gezin onderhoudt. De jeugdbeschermer houdt de OWG-werker middels evaluatieverslagen op de hoogte. De OWG-werker zal u 6 weken na plaatsing bezoeken om te kijken hoe de plaatsing verloopt en om te vragen of u

voldoende was voorbereid op de plaatsing. Ook na afloop van een plaatsing zal er contact met de OWG-werker zijn om te kijken hoe de plaatsing is verlopen en wat de wensen en aandachtspunten voor een eventuele volgende plaatsing zijn.

Tot slot

Voor sommige van onze kinderen is het onzeker of ze in Nederland mogen blijven wonen. Zij zullen uiteindelijk terug moeten keren naar het land van herkomst, ook al zijn de omstandigheden daar soms onzeker. Het is de Immigratie- en Naturalisatie Dienst die hierover beslist. De jeugdbeschermer en het gezin hebben hier geen invloed op.

Ook komt het voor dat er onverwachts familie naar Nederland komt. Nidos streeft er in dat geval naar om het kind te herenigen met de familie. We hopen dat opvangouders met deze onzekerheden om kunnen gaan en in staat zijn om een kind een stevige basis te geven om de onzekere toekomst aan te kunnen.

Opvangouderschap is nadrukkelijk geen adoptie.

N.B. Waar in deze brochure wordt gesproken over alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) wordt bedoeld op iedere alleenstaande minderjarige vreemdeling die het land van herkomst is ontvlucht.

Interesse?

Heeft u interesse in het opvangouderschap en wilt u meer informatie, stuur dan een e-mail of bel ons. Hieronder vindt u onze contactgegevens.

E-mailadres: opvangouders@nidos.nl

Telefoonnummer: 088 5011200

Nidos

T.a.v. Opvang en Wonen in Gezinsverband

Postbus 13021

3507 LA Utrecht

Dit is het adres van ons hoofdkantoor. Onze medewerkers werken verspreid over het land.